

KRAĚSKY

■ Společnost českých skladatelů a Městská část Praha 1 zvou na 24. ročník festivalu **Dny soudobé hudby**. Přehlídka zastřešuje osm koncertů, které proběhnou v průběhu listopadu na různých místech hlavního města. Český rozhlas přebírá dva koncerty. Ten první se uskuteční 6. listopadu v **Galerii HAMU** na Malostranském náměstí a nabídne skladby členů **Sdružení pro soudobou hudbu Přítomnost**, ten druhý – 25. listopadu opět na HAMU – obohatí festival o živé provedení skladeb Zdeňka Zahradníka, Iva Bláhy, Karla Pexidra či Olgy Ježkové. ■ **Balet Národního divadla** připravil unikátní projekt **BaletBus aneb Jedeme na balet!**, který mimopražským divákům představuje svět baletu a Národního divadla. Poprvé se BaletBus vydal na cestu 19. října a učitelům a žákům Základní umělecké školy z brněnských Židlochovic nabídl prohlídku historické budovy Národního divadla a večerní baletní představení *Čarodějův učeň*. BaletBus navazuje na **historickou tradici svozů mimopražských diváků do Národního divadla**, organizovaných již v roce 1892. ■ **Legenda české populární hudby Marie Rottrová** vydává unikátní album **Čas motýlů** obsahující výhradně její starší písně na texty **Jaromíra Nohavici**. Sama zpěvačka vybrala a sestavila písničky nikoli chronologicky,

Foto Ondřej Pěčina

ale tak, aby se ve zvoleném pořadí dobře poslouchaly. ■ Nakladatelství **Torst** vydává poslední román loňského padesátníka **Pavla Haka**, rodáka z jižních Čech žijícího v Paříži. Autor pěti románů ceněných francouzskou literární kritikou i čtenáři líčí v románu **Vomito negro** (2011) „příběh dvou sourozenců, kteří jsou již při první konfrontaci se světem, jak ho nalinkovala západoevropská a americká představa úspěchu a kariéry, předurčení k osudu ztracenců“. ■ Přední slovenský bubeník natrvalo usazený v Praze **Dano Šoltis** vydává sólové album *Drumsong*. Muzikant, známý ze svého působení u **Vertigo**, **IMT Smile**, **Lenky Dusilové** nebo **Yvonne Sanchez Bandu**, si všechny nástroje na CD nahrál. Kromě akustických bubnu mu jako hudební nástroje posloužily i dětské hračky jeho dcery, pokličky na hrnce nebo prasknuté či jinak poškozené činely. ■ (miš)

KULTURA

Kapitál nezná hranice

Vhledů do zákulisí bank a nadnárodních peněžních korporací jsme mohli vidět několik, některé i pozoruhodné – vedle již legendárního Stoneova filmu *Wall Street* je to i český dokument *Doba měděná* nebo argentinská tragikomédie *Metoda*, která ukazuje, jak se vyběrají (všeho)schopní vrcholové finančníci. A nestor politického filmu **Costa-Gavras**, od něhož jsme viděli taková díla jako *Doznání* nebo *Hrací skříňka*, líčí ve snímku **Kapitál** rozporuplný osud jednoho takového člověka.

Pozornost režisér ovšem věnuje i podrobnějšímu rozkrytí, jak vlastně funguje bankovní mechanismus, jak se finance bez sebemenšího omezení přelévají, jak se vydělávání peněz i riskantní operace nakonec stávají jediným smyslem života. Přestává být rozhodující výhra nebo prohra, důležité je nevyjít z hry.

Když Marc Tourneuil (Gad Elmaleh) nastupuje, zprvu jen jako záskok za nemocného šéfa, do vedení francouzské banky Phenix, ještě netuší, s kolika protivenskými se bude muset porvat – od intrikujících kolegů po vlastní pochyby. Zejména první část příběhu objasňuje ledacos z toho, co můžeme vidět kolem sebe, třeba masivní propouštění, aby zestříhnená firma dosáhla větší hodnoty.

Marc je herecky budován převážně zvenčí, občas v rámci téhož záběru komentuje své počínání, někdy se dokonce obrací přímo do kamery, aby se podělil o právě zís-

Foto Artream

Gad Elmaleh představuje hlavního hrdinu Marca jako všehoschopného finančního šéfa

kané pocity či postřehy. Spatříme, jak svět bohatství a moci člověka mění (výmluvně jsou okamžiky, kdy Marc až obsesivně zatouží po vlnadné modelce, která s ním flirtuje), jak snadné je přesvědčit sama sebe o potřebnosti a nezbytnosti zvolené existence. Vše shrnuje závěrečná průpovídka, v níž se Marc přirovnává k novodobému Robinu Hoodovi – jen s tím rozdílem, jak s cynickou nadsázkou podotýká, že chudým bere a bohatým dává.

I když na působivosti ubírá patrná teozovitost syžetu, i když může vadit zbytečná upovídánost, určitě

osloví vyznění příběhu, který boří jakékoli iluze. Režisér vždy souzněl s levicovými postoji a nezapřel je ani nyní, když dává zaznít provokativně formulovanému stanovisku: Marc svému zhrzenému strýčkovi, nejspíš odborovému předáku, s výsměšnou ironií dokládá, že teprve on uskutečňuje dávnou ideu mezinárodního sjednocení dělnictva. Nadstátní bankovníctví totiž překonává jakékoli politické rozdíly, veškeré počínání ovlivňuje jedině vidina zisku, podbarvená heslem „Po nás potopa“.

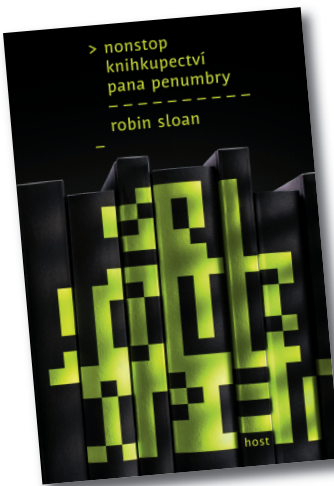
■ Jan Jaroš, filmový publicista

Kniha pro nerudy i knihomily

Nonstop knihkupectví pana Penumbry (vydává nakladatelství Host) je prvním románem **Robina Sloana**. Jedná se o přepracovanou a rozšířenou verzi povídky, kterou autor nejprve zveřejnil on-line. Tiskem román vyšel teprve vloni a již získal několik ocenění, práva na něj byla dokonce prodána do mnoha zemí.

Lehce skeptický moderní hrdina, který se vyzná ve tvorbě webových stránek, programování v Ruby, v typografii a vizualizaci dat, získává práci v tajemném a nikdy nezavírajícím knihkupectví uprostřed San Franciska. Zde se postupně dostane na stopu tajemství, které je spjato s významným italským knihtiskařem Aldusem Manutiem a jeho žákem a přítelem Griffem Gerritszoonem. Zde autorská licence pravděpodobně směšuje dvě postavy – skutečného tiskařova žáka a významného tvůrce písem (Francesco Griffa) a Erasma Rotterdam-

ského (vlastním jménem Gerrit Gerritszoon). Novopečený prodáváč knih nakonec uspěje tam, kde nepomohla staletí snahy tajného společenství a kde zklamala i moderní výpočetní technika.

Ve zkratce by se dalo říci, že je to příběh o knihách a technologiích. Příběh čtivý, zábavný, pohrávající si se zaběhanými stereotypy. Radost budou mít milovníci knižtisku i fanoušci moderních technologií, tyto světy vedle sebe mohou poměrně dobře existovat a navzájem se doplňovat. Žádné převratné objevy se sice nakonec nekonají, ale odhalené tajemství, které není ničím šokujícím, přece jen potěší větší část pátračů.

Sloan je dobrý vypravěč a jeho próza má svižný spád. Naštěstí si nehraje na nic víc, než čím je, překvapí příjemnou ironií a odstupem, brání se patetičnosti románů Dana Browna. Čtenáře Borgese, Eca nebo také Neala Stephensona by však kniha potěšit mohla, byť román možná brzy zestárne. Ale to je jen přirozená daň za blízké sprášení příběhu se současnými technologiemi.

■ Pavel Kotrla, literární publicista

